

فصلنامه علمی - پژوهشی طب مکمل، شماره ۳، پاییز ۱۳۹۲

بررسی استعمال پودر سنجد تفت داده شده در روغن کنجد بر بهبودی سوختگی درجه دو

- لیلا جویباری^۱، عبدی کر^۲، اکرم ثناگو^{۳*}، علی تازیکه^۴، بهروز امان محمدی^۵
۱. دکتری آموزش پرستاری، دانشیار مرکز مطالعات و آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی گلستان، ایران، گرگان.
 ۲. کارشناس ارشد پرستاری داخلی جراحی، مرکز درمانی آل جلیل آق قلا، تابع دانشگاه علوم پزشکی گلستان، ایران، گرگان.
 ۳. دکترای پرستاری، دانشیار، مرکز تحقیقات پرستاری دانشگاه علوم پزشکی گلستان، ایران، گرگان.
 ۴. پزشک متخصص جراحی عمومی مرکز آموزشی درمانی پنج آذر، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، ایران، گرگان.
 ۵. پزشک عمومی، درمانگاه شهرستان آق قلا، دانشگاه علوم پزشکی گلستان، ایران، گرگان.

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۰۶/۰۷ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۰۵/۲۷

چکیده

مقدمه: اخیراً توجه به منابع گیاهی برای دستیابی به اثر دارویی آنها افزایش یافته است. مردم ترکمن در طب عامیانه از میوه سنجد تفت داده شده در روغن کنجد در درمان زخم سوختگی استفاده می‌کنند. هدف از این مقاله کاربرد موضعی پودر سنجد در بیماران دارای زخم سوختگی است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه توصیفی - مشاهده‌ای با نمونه‌گیری مبتنی بر هدف، ۴۰ بیمار با سوختگی درجه دو از شهرستان آق قلا در سال ۱۳۸۹ مورد مطالعه قرار گرفتند. این افراد کسانی بودند که از پودر تفت داده شده سنجد در روغن کنجد برای درمان سوختگی به عنوان درمان خانگی استفاده کرده بودند. جمع‌آوری اطلاعات با استفاده از چک لیست حاوی مشخصات دموگرافیک و سوختگی انجام شد و داده‌ها با استفاده از آزمون کای اسکوئر و تی تست در سطح معنی‌داری $p < 0/05$ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: ۶۰ درصد نمونه‌ها مذکر و میانگین سنی آنان ۲۱/۹ سال بود. بیشترین موارد سوختگی با مایعات داغ و شعله آتش با وسعت ۹ تا ۳۰ درصد بود. از نظر شدت در ۸۰ درصد موارد، سوختگی از نوع درجه دو بود. حداقل دفعات مصرف پودر سنجد ۲ بار و بیشترین آن ۶ بار و طول مدت بهبودی نیز از ۷ الی ۱۴ روز متغیر بود. داده‌ها نشان داد استفاده کنندگان از این درمان خانگی به بهبودی کامل دست یافتند و اسکار و عفونت از آنان گزارش نشد.

نتیجه‌گیری: بر اساس مشاهده محققان این مطالعه و گزارش بیماران، پودر سنجد تفت داده شده در روغن کنجد سبب بهبودی سوختگی درجه دو شده است. محققان، خود بر این باورند که تنها با مطالعه کارآزمایی بالینی می‌توان در خصوص تأثیر سنجد اظهار نظر نمود.

کلیدواژه‌ها: طب عامیانه، سنجد، روغن کنجد، سوختگی، ترکمن.

*نویسنده مسئول: E.mail:a_sanagu@yahoo.com

مقدمه:

استفاده از آنتی‌بیوتیک‌های موضعی مؤثر از اواسط دهه ۱۹۶۰ رایج شد و کاهش چشمگیری را در شیوع تهاجم عفونت به زخم سوخته به وجود آورد (۱). تحقیقات در زمینه میکرو-ارگانیسم‌ها در زخم‌های سوختگی نشان‌دهنده مقاومت دارویی است (۲). سازمان جهانی بهداشت، توسعه طب سنتی را مورد توجه قرار داده است. نارضایتی از طب جدید، به ویژه در زمینه بیماری‌های مزمن و عوارض جانبی داروهای شیمیایی در توجه این سازمان به طب سنتی مؤثر بوده است (۳). ایران به دلیل سابقه تاریخی طولانی و نیز برخورداری از اقوام، نژادها و زبان‌های مختلف و اقلیم‌های متفاوت، کشوری سرشار از تجارب و آرا و عقاید طبی شفاهی است. استفاده از این تجارب طبی و روش‌های درمانی در زمان‌های گذشته جزء لاینفک زندگی محسوب می‌شده و تشخیص صحیح از سقیم آن و انتقال تجربه‌ها به نسل بعدی امری حیاتی و ضروری بوده است. تأخیر و تعلل در جمع‌آوری و مکتوب کردن آن‌ها موجب از دست رفتن قسمتی از این تجارب گران‌بها می‌شود؛ تجاربی که شاید در بردارنده کلید حل بعضی از معضلات پزشکی باشد. مردم ترکمن ساکن استان گلستان طب عامیانه غنی‌ای دارند (۴). تحقیقات زیادی در مورد طب مردمان ترکمن توسط نویسنده این مقاله و همکاران وی صورت گرفته است که برخی از آن‌ها شامل طب عامیانه در درمان بیماری‌ها و شکایات رایج از قبیل دیسمنوره، یائسگی، بیماری‌های زنانگی، اطفال و همچنین گیاهان دارویی است (۵، ۶). یکی از گیاهانی که مردم ترکمن از آن به عنوان درمان استفاده می‌کنند میوه سنجد برگرفته از درخت سنجد، با نام علمی الگانس انگس فلیا^۱ است. میوه سنجد حاوی پتاسیم، منیزیم، سدیم، آهن، کلسیم، روی و مس (۷) و پالمتیک و لپتولنیک است (۸، ۹). گزارش‌هایی مبنی بر اثر ضد التهابی پوسته و میوه و دانه سنجد (۱۰) و اثر ضد درد پوسته و میوه و دانه آن

(۱۱، ۱۲) در دسترس است. در میوه سنجد ترکیبات فلی از جمله ایزو رهامن تین ۳-D-B-O گالاکتو پیرانوزید و نیز اسید کافئیک وجود دارد (۹). جوشانده یا دم‌کرده آن برای بیماری‌هایی مثل فلج و کزاز، قلب و زخم‌های ریوی و تنگی نفس، تقویت معده و کبد و نفخ و یرقان نافع است (۱۳) و اثر شل‌کنندگی عضلانی آن تأیید شده است (۱۴). خواص درمانی بسیاری برای سنجد مانند؛ اثر ضد قارچی گیاه (۱۵)، ضد دردهای روماتوئیدی، ضد التهاب، ضد درد، ضد تب، ضد نئوپلاسم، قابض و اثر التیام‌بخش روی زخم وجود دارد (۱۶). مطالعه‌ای نشان داد عامل فلاونوئیدها و ترپنوییدهای موجود در هسته سنجد بر شلی عضلانی موش مؤثر است (۱۴) و یا پودر میوه سنجد اثر ضد درد دارد (۱۷). عصاره سنجد در یک کارآزمایی بالینی روی درد ناشی از استئوآرتریت مؤثر بوده است (۱۸). همچنین تأثیر عصاره سنجد همانند آنتی‌اسید برای ترشحات معده در تحقیقات آزمایشگاهی روی موش نشان داده شده است (۱۹، ۲۰). در مطالعه موردی اثر درمانیت تماسی تحریکی ناشی از میوه سنجد گزارش شده است (۲۱). این مطالعه بر آن است تا توصیفی از درمان سوختگی درجه دو با پودر سنجد تفت داده شده در روغن کنجد را در میان گروهی از مردم ترکمن استان گلستان ارائه کند.

مواد و روش‌ها:

این مطالعه توصیفی-مقطعی و مشاهده‌ای در سال ۱۳۸۹ در شهرستان آق‌قلای استان گلستان انجام شد. نمونه‌گیری آن مبتنی بر هدف و در دسترس بود. به این منظور بیمارانی که در زمان مطالعه از درمان خانگی پودر سنجد برای ترمیم سوختگی استفاده می‌کردند وارد مطالعه شدند. دسترسی به نمونه‌ها به دو طریق میسر بود؛ مجری طرح، فردی بومی، پرستار، ساکن همین شهرستان و در بین مردم این منطقه کوچک کاملاً شناخته شده بوده و در صورت تقاضای مردم، مراقبت در منزل را برایشان انجام می‌داد و بدین ترتیب شاهد درمان و روند ترمیم زخم سوختگی افراد تحت مراقبت با پودر سنجد بود. تعدادی از نمونه‌ها از این طریق وارد مطالعه شدند.

1 *Elaeagnus angustifolia*

پیدا شود باید مجدداً روی آن، پودر پاشیده شود. تا بهبودی کامل در تمام مدت طول درمان، محل سوختگی باید با پودر پوشیده باشد و هر جایی که از زخم مشخص شد با پودر پوشانده شود. لایهٔ حاوی پودر تا زمان بهبودی زخم جدا می‌شود و می‌افتد. بیماران هفته‌ای یک بار در مرکز درمانی به پزشک متخصص مراجعه می‌کردند. تشخیص درجه و سطح زخم سوختگی، روند بهبودی زخم و عفونت بر عهدهٔ جراح بود که روند بهبودی زخم را در چک لیست ثبت می‌کرد. از شرکت‌کنندگان در مطالعه خواسته شد حداقل دو بار جهت معاینه به پزشک متخصص جراحی - به صورت رایگان - در مرکز درمانی آق‌قلا مراجعه نمایند. روند درمان به وسیلهٔ پژوهشگران طرح پیگیری شد. از کلیهٔ نمونه‌ها برای پیگیری روند درمان رضایت شفاهی گرفته شد و جهت محرمانه ماندن مشخصات شخصی به آن‌ها اطمینان داده شد.

از آمار توصیفی صدک و درصد و آزمون‌های تحلیلی کای-اسکوئر و تی‌تست جهت تجزیه و تحلیل داده‌های این مطالعه استفاده شد.

یافته‌ها:

۴۰ بیمار با قومیت ترکمن، دامنهٔ سنی ۴ تا ۶۰ و میانگین سنی ۲۱/۹ سال در این مطالعه مشارکت نمودند. ۶۰ درصد نمونه‌ها مذکر بودند و ۸۰ درصد آنان در شهر آق‌قلا و مابقی در روستا زندگی می‌کردند. زمان بروز حادثهٔ سوختگی، بین ساعت ۸ صبح تا ۲۱ شب بود و ۵۰ درصد (بیشترین درصد) ساعت ۸ صبح و مابقی در ساعات دیگر شبانه‌روز اتفاق افتاده بود. از نظر مادهٔ ایجاد سوختگی، ۶۰ درصد با مایعات داغ (بیشترین درصد)، ۳۰ درصد با شعلهٔ آتش و ۱۰ درصد با مواد سوزاننده بوده است. از نظر درصد سطح سوختگی ۳۰ درصد، بیشترین و ۹ درصد، کمترین میزان آن را تشکیل می‌داد و بیشترین نواحی سوخته به ترتیب دست، پا، شکم و سینه بوده است.

حداقل دفعات مصرف پودر سنجد ۲ بار و بیشترین آن ۶ بار بود. طول مدت بهبودی کامل نیز از ۷ الی ۱۴ روز متغیر بود.

همچنین با توجه به اینکه یکی از همکاران این طرح به عنوان پزشک بخش اورژانس مرکز درمانی آل جلیل این شهرستان مشغول به کار بود، دسترسی به تعدادی از نمونه‌ها از این طریق میسر شد. معیار ورود به مطالعه، وجود سوختگی درجهٔ دو و استفاده از این شیوهٔ سنتی در بین مردم ترکمن بوده است. چنانچه فرد مورد مطالعه در طول درمان بیماری از درمان‌های دیگری استفاده می‌کرد از مطالعه خارج می‌شد. تمامی بیماران به محض برخورداری از معیارهای ورود، وارد مطالعه شدند و تا زمان بهبودی مورد پیگیری قرار گرفتند. برای تعیین حجم نمونه از فرمول حجم نمونه استفاده شد. تعداد نمونه ۴۰ نفر محاسبه شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات چک لیستی شامل مشخصات دموگرافیک (سن، جنس، قومیت، تحصیلات) و بالینی بیمار (مشخصات سوختگی: مواد سوزاننده، درصد و درجهٔ سوختگی، ناحیهٔ سوختگی، طول بهبودی و وجود عفونت) بود. روایی چک لیست از نظر محتوایی به وسیلهٔ جراح متخصص در زمینهٔ سوختگی و ۱۰ نفر از اعضای هیئت علمی دانشگاه مورد تأیید قرار گرفت.

پس از ورود بیماران به مطالعه، اطلاعات لازم از آنان اخذ و مشخصات زخم سوختگی شان ثبت می‌شد. هفته‌ای یک‌بار بیماران به صورت رایگان توسط همکار طرح که پزشک متخصص جراحی بود، معاینه می‌شدند و روند بهبودی آن‌ها در چک لیست ثبت می‌شد. دستورالعمل استفاده از این نوع درمان خانگی به این صورت است؛ درمانگران محلی ترکمن - که در بین مردم زندگی می‌کنند - این مواد را به صورت آماده در اختیار افراد مراجعه‌کننده قرار می‌دهند. آنان ابتدا پودر سنجد را جدا کرده، آن را با روغن کنجد داخل تابه روی اجاق تفت می‌دهند و برای استفادهٔ روی زخم آن را داخل ظرف نمک‌پاش می‌ریزند. بیماران دچار سوختگی وقتی برای درمان خانگی مراجعه می‌کنند، درمانگر پودر سنجد آماده شده را روی محل سوختگی با استفاده از نمک‌پاش می‌پوشاند به نحوی که تمام سطح زخم با پودر پوشیده و زخم پنهان می‌شود. در ادامهٔ درمان اگر پودر از محل سوختگی جدا و زخم

عفونت محل سوختگی را گزارش نکردند. اثر ضد زخم برخی از گیاهان که در طب عامیانه ترکیه برای درمان‌های خانگی استفاده می‌شود توسط ایلهان و همکاران بررسی شد. میوه سنجد نیز یکی از این گیاهانی است که مردم ترکیه از آن برای خواص آنتی‌اولسری که بدان نسبت داده می‌شود در درمان‌های خانگی خود استفاده می‌کنند (۲۴). اگر چه درمانگران در مطالعه حاضر از پودر سنجد تفت داده شده در روغن کنجد (اثر حرارت و روغن) استفاده کردند اما آنان بر این باورند که خاصیت درمانی از خود میوه سنجد ناشی می‌شود. این ادعا باید در تحقیقات بعدی مورد بررسی قرار گیرد.

نتیجه‌گیری:

پژوهش حاضر در نوع، بکر و تازه بوده است و با توجه به بکر بودن موضوع آن، پیشنهاد می‌شود مطالعات بیشتری به ویژه از نوع کارآزمایی بالینی در این زمینه انجام شود تا بتوان در خصوص اثر التیام‌بخشی این گیاه اظهار نظر نمود و همچنین در صورت تأیید در درمان سوختگی‌های درجه دو از آن استفاده کرد. نتایج این تحقیق نشان داد درمان خانگی با استفاده از پودر سنجد می‌تواند زخم سوختگی را بهبود بخشد. این یافته برگرفته از طب عامیانه مردم ترکمن استان گلستان، می‌تواند گامی برای تحقیقات آزمایشگاهی، تجربی و بالینی بیشتر باشد.

تشکر و قدردانی:

این طرح در کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی گلستان در تاریخ ۱۳۸۸/۳/۲۴ با شماره ۳۵/۲۷۸۲ مورد تأیید قرار گرفت. بدین وسیله از معاونت محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی گلستان برای حمایت‌های مادی و معنوی این طرح پژوهشی قدردانی می‌گردد. همچنین از همکاری مسئولین محترم مرکز درمانی آل جلیل آق‌قلا و بیماران محترمی که در انجام این مطالعه مشارکت نمودند، تشکر می‌گردد.

نتایج نشان داد استفاده‌کنندگان از این روش درمان خانگی به بهبودی کامل دست یافتند و اثر زخم سوختگی و عفونت در آن‌ها دیده نشد.

بحث:

نتایج نشان داد بیمارانی که دارای سوختگی درجه دو بودند و از روش سنتی پودر سنجد تفت داده شده در روغن کنجد استفاده کردند، بر اساس مشاهدات و خودگزارش‌دهی به بهبودی کامل دست یافتند. از آنجائی که برای اثبات این اثر نیاز به مطالعه قوی‌تری از قبیل مطالعات مورد-شاهدی و کارآزمایی‌بالینی است نمی‌توان در این مطالعه با توجه به ماهیت کار در باره تأثیر این مواد اظهار نظر نمود. در مطالعه معطر و همکاران (۱۳۷۳) از میوه سنجد همراه با چند گیاه دیگر، داروی گیاهی ساخته شد که از میزان تانن موجود در آن به عنوان یکی از مواد مؤثر اصلی دارو نام برده شد (۲۲). زخم‌های سوختگی با درد و التهاب همراه هستند. در منابع طب سنتی گزارش‌های متعددی مبنی بر آثار ضد درد و ضد التهاب از گیاهان وجود دارد. در مطالعات دیگری نیز آثار ضد دردی گیاه سنجد در موش صحرایی مورد بررسی قرار گرفته است. محققان اظهار داشتند ماده مؤثر احتمالی در بروز این آثار ترپنویدها و فلاونویدهای میوه است و آثار ضد دردی گیاه به دو طریق مرکزی و محیطی اعمال می‌شود و از آنجا که عصاره سنجد دارای آثار ضد التهابی است احتمالاً بخشی از آثار ضد دردی این عصاره از آثار ضد التهابی آن ناشی می‌شود (۲۳). مطالعه مذکور می‌تواند گواه خوبی برای تأیید اثر درمانی میوه سنجد در پژوهش حاضر باشد. بررسی اثر ضد قارچی برگ گیاه سنجد همراه با گیاهان دیگر در مورد برخی قارچ‌های شایع مانند ترایکوفایتون منتاگروفایتیس، ترایکوفایتون روبروم، ترایکوفایتون، وروکوزوم، ترایکوفایتون شوئن لاینی، میکروسپوروم کانیس، کاندیدا آلیکنس و اسپرژیلوس نایجر نیز مؤید اثربخشی مخلوط عصاره‌ها بر قارچ‌ها است (۱۵). در مطالعه حاضر هیچ یک از نمونه‌ها

References:

1. Basil A, Pruitt JR, Clean W, Goodwin JR. Burns: Including Cold, Chemical and Electric Injuries. In: Sabiston Text book of Surgery. Philadelphia: WB Saunders, 1997. 232-4.
2. Mamani M, Derakhshanfar A, Niayesh A, Hashemi SH, Yosefi Mashoof R, Zavar S. Frequency of Bacterial Burn Wounds Infection and Antimicrobial Resistance in Burn Center of Bessat Hospital of Hamedan. Iranian Journal of Surgery. 2009; 17(1): 81-8.[persian]
3. Naseri M. Traditional Iranian medicine (TIM) and its promotion with guidelines of world health organization. Daneshvar, Scientific-research Journal of Shahed University. 2004;11(52):53-66.[persian]
4. Shams-Ardekani MR, Mohebi A, Shajari E, Larijani B. Pass on the medical knowledge of the Iranian people. Tehran: Saba.2011.[persian]
5. Kor N, Jouybari L, Sanagoo A. The health beliefs and home remedies of the Turkmen people for dysmenorrhea. Jentashapir Journal. 2011; 2: 157-165. [persian]
6. Mohammadi G و Sanagoo A, Jouybari L. Turkmen people and the use of herbs. Summary Mfalat first manual Seminar Herbal Products and Industrial Products. Gorgan :Golestan. 2008. [persian]
7. Qinghua Y. Air- Acetylene atomic abortion determination of light metal celements in Oleaster fruit Juice. Guangpuxue yo Guangpu fenxi.1989; 9: 79-80.
8. Goncharova N, Glushenkova A. Lipids of oleaster fruits. Khim Prir Soedin. 1990; 1:17-21.
9. Kusova R, Kazakov A, Luk'yanchikov M. Phenolic compounds from fruit of *Elaeagnus angustifolia*. Chemistry of Natural Compounds. 1988; 24(3): 392-3.
10. Hosseinzadeh H, Rahimi R. Antiinflammatory effects of *Elaeagnus angustifolia*. Iranian J of Med Sci. 1999; 24: 143-7.
11. Hosseinzadeh H, Taheri MR. Antinociceptive effects of *Elaeagnus angustifolia* in mice. Med. J. Isl.Rep.Iran. 2000;14: 77-81[Persian]
12. Ramezani M, Hosseinzadeh H, Daneshmand N. Antinociceptive effect of *Elaeagnus angustifolia* fruit seeds in mice. 2001. J Fitoterapia.2001;72(3): 25-62
13. Mir-Haider H. Education and application of herbal plants in the prevention and treatment of diseases. Tehran: Publishing Office of Culture. 2003.P.163-4. [Persian]
14. Hosseinzadeh H, Ramezani M, Namjo N. Muscle relaxant activity of *Elaeagnus angustifolia* L. fruit seeds in mice. Journal of ethnopharmacology. 1991; 84(2):275-8. [Persian]
15. Fazel-Zadeh AM. Comparative study of antifungal effects of some herbs used in traditional medicine, to used in Traditional Medicine. [PhD Thesis]. Tehran.University of Medical Sciences. 1994.[Persian]
16. Pour Sedeghi Nemati A. Investigate the chemical composition of fruit plants, *Elaeagnus angustifolia* (Senjed). [PhD Thesis]. Tabriz . University of Tabriz, Faculty of Pharmacy, 2002. [Persian]
17. Mohajjel-Nayebi A, Barzegar-Jalali M, Pourmohammad S. Study of analgesic effect of naproxen solid dispersions in crosspovidone and *Elaeagnus Angustifolia* fruit powder by using formalin test Pharmaceutical Sciences. journal of Faculty of Pharmacy. 2009; 15(2): 125-32 [persian]
18. Alishiri Gh, Ahmadiani A, Bayat N, Kamalinejad M, Salimzadeh A, Saremi S, Miri M, Noudeh AA. Efficacy of *Elaeagnus Angustifolia* Extract in Treatment of Osteoarthritis of Knee: A Randomized Double-Blind Placebo-Controlled Trial. Kowsar Medical Journal 2007; 12(1): 49-57.[persian]

19. Eliassi A, Mandipour M, Kamalinejad M. Entragastric Effect of *Elaeagnus angustifolia* L, Fruit on Gastric Acid Secretion in a Rat Pylorus - Ligated Model. *Journal of Medicinal Plants*. 2008; 7(27): 82-91.[persian]
20. Eliassi A, Ghodrati M, Kamalinrjad M . Effect of Oral (Systemic) *Elaeagnus angustifolia* L. Fruit on Stimulated Gastric Acid Secretion in Unconscious Rat and on Basal Acid Secretion in Conscious Rat. *Journal of Medicinal Plants*. 2009; 8(29): 123-30. [persian]
21. Azizzadeh M, Tamadon MR. Case Report" Irritant contact dermatitis due to *angustifolia* Koomesh. *Journal of Semnan University of Medical Sciences*. 2007; 8(3): 191-2. [persian]
22. Moattar F, Ghalayani P, Shadzi Sh, Dehghani F. Formulation, preparation and clinical studies of an anti-aphthous drug from medicinal plants. *Shahid Beheshti Medical Sciences University Journal of The Dental School* .1994; (19): 5-16 [Persian].
23. Hosseini J. Analgesic effects of *Elaeagnus angustifolia* fruit. [MS Thesis]. *Shahid Beheshti University of Medical Sciences*.1996. 218-22. [Persian]
24. Gürbüz İl, Üstün O, Yesilada E, Sezik E, Kutsal O. Anti-ulcerogenic activity of some plants used as folk remedy in Turkey. *Journal of ethnopharmacology*. 2003; 88(1): 93-7.

The Study of Use of Topical Application of Rosted *Elaeagnus Angustifolia* Powder in Sesame Oil and Recovery of Second-Degree Burns

Jouybari L¹, Kor A², Sanagoo A*³, Tazikeh A⁴, Aman Mohamadi B⁵

1. PhD, Associate Professor, Education Development Center, Golestan University Of Medical Sciences, Iran Gorgan,
2. MS, Master of Science in Medical Surgical Nursing, AlJalil Hospital ,Medical Center Golestan University Of Medical Sciences, Iran, Gorgan.
3. PhD, Associate Professor, Nursing Research Center, Golestan University Of Medical Sciences, Iran, Gorgan.
4. General surgery ,specialist, Medical Center Golestan University Of Medical Sciences, Iran, Gorgan.
5. general practitioner ,clinic of Aghala ,Golestan University Of Medical Sciences, Iran, Gorgan.

Received:27 August,2012; Accepted:18 August,2013

Abstract

Introduction: Recently, the herbs with medicinal effects has been subject of attention of many of researchers. The Turkmen people use roasted fruit *Elaeagnus Angustifolia* powder in sesame oil as home remedy for burn wounds. The aim of study was to report the use of powder fruit *Elaeagnus Angustifolia* on healing of burn wound.

Methods: In this descriptive observational study in 2010 by purposeful sampling 40 patients from Aq-Qalla (Turkmen area in Northern Iran) whom has burn wounds degree two were included. The patients used roasted powder of fruit *Elaeagnus Angustifolia* in sesame oil as remedy. Data analyzed using Chi-square and t-test at significance level $p < 0.05$.

Results: 60 percent of the patients were male and the mean age of them was 21.9 years. The most cases of burn was due to hot liquid and flame of fire and the most extent area of burn was 9 to 30 percent. In terms of severity, 80 percent of patients had second-degree burn. The less frequency use of *Elaeagnus Angustifolia* was twice and most one was six times. The recovery period varied from 7 to 14 days. The results showed the users of this traditional remedy achieved to complete recovery and also reported no infection.

Conclusion: According to the patients self-reports and the researchers" observations, the use of roasted powder of *Elaeagnus Angustifolia* in sesame oil was effective in healing of burn wounds with severity degree two. The researchers believed that merely with randomized clinical observation the effectiveness of *Elaeagnus Angustifolia* would be evaluated.

Keywords: Folk Medicine, *Elaeagnus Angustifolia*, Sesame Oil, Burn, Turkmen.

*Corresponding author: E.mail: a_sanagu@yahoo.com